

Pnömokok enfeksiyonu

Bu broşür, **pnömoni** ve **pnömokok enfeksiyonunun neden olduğu diğer hastalıklar hakkında**, ayrıca bunların nasıl önlenebileceğine dair daha fazla bilgi edinmek isteyenlere yönelik hazırlanmıştır.

Pnömonokok enfeksiyonu nedir?

Pnömonokoklar hem çocuklarda hem de yetişkinlerde birçok farklı hastalığa neden olabilen bakterilerdir. Pnömonokoklar; pnömoni, orta kulak iltihabı ve menenjitin en yaygın nedenidir. Pnömonokok enfeksiyonu ciddi komplikasyonlara yol açabildiği için, hastaneye yatışa ve en kötüsü ölüme yol açabilmektedir. Pnömonokokların 100'den fazla farklı serotipi vardır.

Pnömokok nasıl yayılır?

Pnömokok bakterileri solunum yollarında, özellikle burun ve boğazda yer alır. Bu bakteriler okul öncesi ve okul çağındaki çocuklarda oldukça yaygındır. Çocuklar çoğu zaman bakterilerden hastalanmazlar.

Sağlıklı ya da hasta insanlarda pnömokok bakterileri aşağıdaki yollarla yayılır:

- ▶ Öksürme
- ▶ Hapşırma ve sümürme esnasında
- ▶ Yakın temas

Risk grubunda mısınız?

Bazı ilaçlar bağışıklık sisteminizi zayıflatabilir ve pnömokok enfeksiyonu riskinizi artırabilir.

İleri yaş ile birlikte gelen kronik hastalıklar, ciddi pnömokok hastalığına yakalanma risk faktörlerindedir. Bu nedenle Halk Sağlığı Kurumu, 65 yaş ve üzeri herkese ve ayrıca 2 yaş ve üzeri olan kişilerin pnömokok hastalığına karşı aşı olmasını tavsiye etmektedir.

Ciddi pnömokok hastalığı açısından ciddi risk altındaki gruplar

- ▶ 65 yaş ve üzeri kişiler

Aşağıdaki hastalıkları bulunan kişiler:

- ▶ Kronik kalp hastalığı
- ▶ Kronik böbrek yetmezliği
- ▶ Diyabet
- ▶ Kronik akciğer hastalığı
- ▶ Kronik karaciğer hastalığı
- ▶ Obezite
- ▶ Akciğer fonksiyonunun azalmasına yol açan diğer durumlar

Şu özellikleri olan kişiler:

- ▶ Alkol bağımlıları
- ▶ Uyuşturucu bağımlılığı
- ▶ Sigara içenler
- ▶ Kaynakçı

Ayrıca

- ▶ daha önce ciddi (invaziv) pnömokok enfeksiyonu geçirmiş olan kişiler

Ciddi pnömokok hastalığı açısından ciddi risk altındaki gruplar

- ▶ Aspleni/hipospleni (dalak fonksiyonunda azalma olan ya da dalağını aldirmiş olan bireyler)
- ▶ BOS sızıntısı (omurilik sıvısı sızıntısı) veya ameliyat veya kafa travması sonrası bariyer hasarı olanlar
- ▶ Hastalık veya tedavi nedeniyle bağışıklık sisteminin zayıflaması
- ▶ Koklear implantınız varsa (iç kulağa takılan işitme cihazı)
- ▶ Kistik fibrozis
- ▶ Organ nakli olmuşsanız

Pnömokokların neden olduğu komplikasyonlar

Septisemi ve menenjit ile birlikte pnömoni enfeksiyonun

invaziv olduğu anlamına gelir.

Bu durum, pnömokokların vücutta normalde bakteri bulunmayan yerlere yayıldığı anlamına gelir. Böyle bir durum meydana geldiğinde, ciddi hastalıklara neden olur ve hastanede bakım gerektirir.

► **Pnömoni**

Pnömokokların neden olduğu zatürre durumunda, akciğerlerin bazı kısımları bakteri tarafından enfekte olur. Pnömokok zatürrenin en sık nedenidir. Zatürreye yakalananlar genellikle iki yaşın altındaki çocuklar ve daha büyük kişilerdir. 65 yaş üstü veya bağışıklık sistemini etkileyen bir hastalığı bulunan kişilerde hastalık özellikle ciddi seyredebilir.

► **Kan zehirlenmesi (sepsis)**

Sepsis, enfeksiyonun kan dolaşımına yayılması ve enfeksiyonun tüm vücudu etkilemesi anlamına gelir. Bu durum kalp, akciğer, beyin ve böbrekler gibi önemli organların gerektiği gibi çalışmamasına neden olabilir.

► **Beyin zarı iltihabı (menenjit)**

Beyin zarı iltihabı olarak da adlandırılan menenjit, ciddi ancak nadir görülen bir hastalıktır. Enfeksiyon; beyni ve omuriliği çevreleyen sıvı ve zarlarda iltihaplanmaya neden olur.

Kendinizi nasıl koruyabilirsiniz?

- ▶ Hasta kişilerle yakın temastan kaçının.
- ▶ Öksürürken, hapşırırken ve burnunuzu sildikten sonra ellerinizi yıkayın ve iyi hijyen kurallarına uyun.
- ▶ Pnömonokların neden olduğu ciddi enfeksiyon riskini azaltmak için aşı olunuz.

Çocuk pnömokok aşısı, 2009'dan beri ulusal aşı programının bir parçasıdır. Bundan dolayı çocuklarda ciddi pnömokok hastalığı görülme sıklığı belirgin ölçüde azalmıştır. 2022 yılından bu yana, risk gruplarına ait kişiler ulusal pnömokok aşı programına da dahil edilmiştir.

Pnömokoklara karşı şu şekilde aşı yaptırabilirsiniz

Pnömokoklara karşı aşı nasıl yapılır?

Pnömokok aşısı sağlık ocağında, hastanede veya aşı kliniğinde özel aşılama yoluyla yapılabilir.

Aşı nasıl işe yarar?

Bir hemşire veya doktor aşıyı bir şiringa yoluyla kolunuzun üst kısmının dış yüzeyindeki bir kas içine vurarak sizi aşılamış olacaktır. Böylece vücudunuz bağışıklık sisteminin enfeksiyonlarla savaşma yönteminin bir parçası olan antikorlar üretmeye başlar.

Diğer hastalıklara karşı aşı yaptırırken aynı zamanda pnömokoklara karşı da aşı olabilir miyim?

Pnömokok aşısını, grip aşısı veya covid-19 aşısıyla aynı anda yaptırabilirsiniz.

Kimler pnömokoklara karşı aşı yaptırmamalıdır?

- ▶ Daha önce yapılan bir aşıya ciddi reaksiyon göstermiş olan kişiler, öncelikle doktoruna danışmadan aşı yaptırmamalıdır.
- ▶ Aşının içindeki bir bileşenine karşı ciddi alerjisi olanların aşı olmamaları gerekir.
- ▶ Yüksek ateşli akut hastalık durumunda aşılama ertelenmelidir.

Aşılamanın size uygun olup olmadığını doktorunuza danışınız.

Pnömokok aşısı ne kadar süre koruma sağlar?

İki farklı tip pnömokok aşısı vardır. Yaşınıza, daha önce pnömokok aşısı yaptırdıysanız ya da sizi risk dahil olmanıza neden olan bir hastalığınız varsa, aşı türlerinden birini veya her ikisini de yaptırabilirsiniz. Her iki aşı türü de öneriliyorsa, bunlar iki ayrı durumda yapılır.

Bazı hastaların birkaç yıl sonra tekrar aşılanması gerekir. Yeni bir doz yaptırmanız gerekip gerekmediğini aşı sırasında doktorunuza veya hemşirenize sorabilirsiniz.

Pnömokok aşısının fiyatı ne kadar?

Çoğu bölgede, 65 yaş üstü kişilere ve belirli tıbbi rahatsızlıkları olan kişilere ücretsiz pnömokok aşısı imkanı sunmaktadır. Bölgenizde hangi koşulların geçerli olduğunu öğrenmek için 1177.se adresini ziyaret edebilirsiniz.

Pnömokok aşısı ile ilgili herhangi bir sorunuz veya endişeniz olduğu takdirde doktorunuzla, hemşirenizle veya aşığı yapacak uzmanla iletişime geçmekten çekinmeyin.

Sağlık hizmeti talebinde bulunun

Zatürre veya pnömokokların neden olduğu başka bir ciddi hastalığınız olduğunu düşünüyorsanız bir sağlık merkezine veya acil servise başvurun. Belirteleriniz varsa her zaman önce sağlık ocağını aramalısınız.

Pnömonokok aşısı hakkında daha fazla bilgi almak için doktorunuz, hemşireniz veya aşı uzmanınızla görüşünüz.

Pnömonokoklar ve farklı risk grupları hakkında daha fazla bilgiyi örneğin **folkhalsomyndigheten.se** ya da Bakım Rehberi **1177.se'den edinebilirsiniz**

QR-kodunu tarayın ve daha fazla bilgi için **pneumo.se'ye bakınız**

Aşı yapan yetkilinin kaşe veya kendi notları için alan

msd.se, 08-578 135 00

Copyright © 2024 Merck & Co., Inc., Rahway, NJ, USA and its affiliates. All rights reserved.

SE-PNX-00178 01/2024